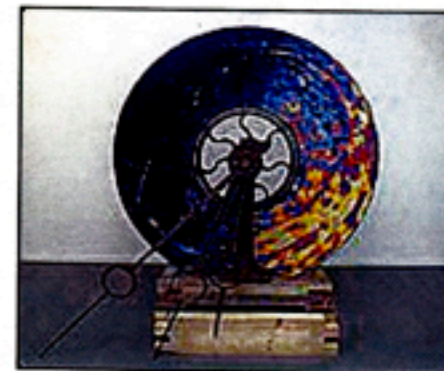

Uppresis presisjonskunst

Sommerutstillingen på Kulturtorget er både svært god og svært dårlig. God, fordi den rommer arbeider av noen av våre fremste samtidskunstnere; dårlig, fordi den mangler et helhetlig kuratorgrep.

Kurator for utstillingen er Eli Minck. «Dette er kunstnere som arbeider med presisjon», uttalte hun til avisen; og stort mer hadde hun ikke å si under utstillingsåpningen. Ingen katalog er laget for å utdype denne enkle tanken. Ser vi nærmere på presisjonsbegrepet, finner vi at alle de fire kunstnerne arbeider med en presisjon som både er materialmessig og visuell - men dette gjelder et svært stort antall kunstnere i dag: Som utvalgs-kriterium blir dette derfor meningsløst, om det ikke underbygges gjennom et klarere utstillingskonsept. Det skjer imidlertid ikke; og det som da blir stående, er en mønstring som ikke er organisert rundt annet enn utsagnet: «Her er mine favorittkunstnere». Kuratorisk er dette for tynt.

Av samme grunn - favorittbegjærets dunkle mål - mangler en rommessig helhetstenkning. Kulturtorget er jo ikke akkurat bygget for kunstutstillinger; og det krever en betydelig omtanke og planlegging om man skal klare å skape en god utstilling her, særlig med arbeider av flere kunstnere. Monteringen av Mincks utstilling tydeliggjør svakhetene: Både er her for mange kunstverk, så det ene ofte virker forstyrrende på det andre; og det enkelte kunstnerskapet vises spredt, med litt her og der, litt rundt hjørner og noe bak vegger.

(Foto: Fredrik Refvem)

Den presisjonen som Eli Minck legger så stor vekt på hos kunstnerne hun har valgt, finner vi ikke spor av i hennes eget arbeid som kurator.

Men konsentrerer du deg om enkeltverkene, er her svært mye å glede seg over. De fire utstillerne legger alle betydelig vekt på håndverksmessige kvaliteter, og de framhever materialenes betydning for billeduttrykket. Mest subtilt finner vi dette i det store arbeidet av Åse Ljones, «Mot»: Fem sjikt med hengende gummiremser som en stor installasjon og trekker både rommet, lyset og luften inn i kunstverket.

I en katalogtekst skriver Jon Fosse om Ljones' tekstilkunst med gummiremser at han ser skjønnheten i «dette lyset som alltid forandrer seg og som forgjer landskapet og får fjorden til aldri å sjå heilt lik ut». I forlengelsen av dette kan en lese en poetisk tolkning av Vestlandets stadig skiftende vær og atmosfære - bølger, regn, sol og måneskinn - i hennes installasjon på denne utstillingen. Men den fanger og gir liv også til lyset i utstillingsrommet, her og nå, som en membran for en tilstedeværelse som er konkret og flyktig på samme tid.

Blant Ljones' små arbeider merker en seg særlig de små, intime bildene i serien «Syn», laget av gummi og med innslag av søm og broderi som subtile tålmodighetsspor mot den blygrå gummibakgrunnen. Her ligger en uventet rik visuell poesi i et materiale man skulle tro bare var tungt og dødt.

Som en tekstil kontrast rommer Sissel Blystads billedtepper fargeglade stemninger. Dette er datagenererte bilder med geometrien som utgangspunkt. Interessant da å sammenligne med Marianne Magnus' vevde tepper som nå vises på Hå: Mens Magnus bruker en streng geometri som gjør teppene avvisende og kalde, med et autoritært preg, løser Blystad billeduttrykket opp i dynamiske rytmer - noen ganger som musikalske klanger, andre ganger som antydende fragmenter av et landskap.

Både John Audun Hauge og Pål Vigeland bygger gåtefulle elementer inn i sine objekter. Hauge har alltid vært opptatt av maskiner og innretninger som antyder funksjonelt virke, men som likevel ikke lar seg anvende til noe praktisk. Hans skulpturer balanserer mellom surrealismens absurde sammenstillinger og opplevelsen av livet som eksistensiell gåte. Her viser han for eksempel hjul i ulike varianter: Store snurrebasser med mekaniske metallkjerter - én av dem, som også kan minne om et skovlhjul, har lange, uforklarlige stenger stikkende opp; to «Apparater» er kasser med ubrukelige møllesteiner på toppen. Det antydes en slags tvang, en låst situasjon. Muligens ligger nøkkelen i «Tid og rom», et slags døgnur med tre visere, som imidlertid ikke kan gå rundt, fordi de støter mot gulvet. Så er de alle kanskje en type tidshjul som har gått i stå, som bare kan snurres på ved inngripen utenfra, og som antyder at livet er en felle.

Vigeland er gullsmeden som ble skulptør, og som anvender sine kunnskaper fra kunsthåndverket i sine objekter. I noen aner vi fortsatt vase- og fatformer - men bruksfunksjonen er ikke sentral. Formene er strenge, uten ornamentikk; rikdommen finnes i materialbruken: Vigeland legger ekstrem vekt på det som skjer i overflaten; kobber, messing, bly, sølv og sink er hamret, pusset og syrebehandlet for å få fram materialenes egenart og muligheter, og en visuelt slående nyanserikdom. Resultatet er objekter som står som de vakreste romsmykker, samtidig som skjønnhetsbegrepet sprenkes i store skulpturer i bly på stål- og treskjelett. Gåtefullt lukker de seg om seg selv; elegante og røffe besitter de rommet.